

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, kedd 1908. december 8.

259. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Viale dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A szerb és a montenegrói hadsereg.

Szerbia nyomoruságos haditényei után, melyeket az akkor katonailag gyöngébb Bulgáriával szemben művelt, alig várta volna az ember, hogy Szerbia olyan harcias hangokat mer hallatni a hatalmas osztrák-magyar szomszéddal szemben, mint most.

Szerbia ellenálló képességének vizsgálatánál az ugynevezett várakat teljesen figyelmen kívül kell hagynunk, mert rég elmúltak már azok az idők, mikor a várak döntő szerepet játszottak s régen szakítottak azzal az elvvel, hogy ezeket minden körülmények közt el kell foglalni, mielőtt a hadsereg tovább megy. Ezt a szerbek is tudják és számítanak azzal a szükségességgel, hogy Belgrádot kiüritik s a kormányt Nisbe helyezik át.

Ami a szerb hadsereget illeti, ezelső tekintetre nem kelt kedvezőtlen benyomást. A tisztek elegánsak, a katonák jó egyenruhákban szinte csodálatos fegyelmet tanúsítanak. Ezzel azonban mindent elmondunk a szerb hadsereg előnyére. Mert a fegyelmet illetőleg meg kell gondolnunk, hogy oly hadsereggel van dolgunk, melynek tisztjei két ellenséges táborba oszlnak s tőlük a legénység is megtanulja, hogy a királynak teti hűségüket meg lehet törni. A parádén túl azonban a szerb katona kiképzése nem igen terjed.

Szerbiában a hadkötelezettség általános. Minden fegyverfogható ember hadköteles 21—45 éves koráig s évente 18.000 embert soroznak be. Ezek fele teljes időt tölt a zászlók alatt, a többiek pedig rövidebb ideig tartó kiképzésben részesülnek. A tényleges szolgálat a gyalogságnál csak 18 hónap, a lovasságnál és tüzérségnél két év. Mozgósítási célokra a rendelkezésre álló legénység három „ban“-ba van osztva.

Az elsőbe a 20—31 évesek, a másodikba a 31—37, a harmadikba a 37—45 évesek tartoznak. Az első ban szolgáltatja mozgósítás esetén a ténylegesen szolgálókat és tartalékosokat, a másodikból megerősítik a hadsereget s pótolják a veszteséget, de lehetséges, hogy mozgósítás esetén a második ban is azonnal behívják.

A harmadik ban, a népfölkelés csak akkor hivatik be, ha a háboru színtere szerb területre tetetik át. Az I. ban áll 160.000, a II. 80.000, a III. 50.000 emberből, ebből azonban nem árt 10%-ot levonni s így Szerbia háboru esetén 265.000 emberrel rendelkezik.

A harcoló haderő öt hadosztályra van osztva Nis, Valjevo, Belgrád, Kragujevac és Zajcsár főhadiszállással. Mindegyik hadosztály négy gyalogezredből áll, béke idején egyenként három, háboruban pedig négy zászlóalj, vagyis egy hadosztály hadi létszáma 16.000 ember.

Minden hadosztály egy-egy tábori tüzérezreddel (9 üteg és 6 löveg) rendelkezik. Béke idején a hadosztálynak nincs lovassága, de mozgósítás esetén mindegyik hadosztály 400 lovaszt állít a saját kerületéből, mely csapatnak emberei es lovai már béke idején lajstromozva vannak.

Az egyes fegyvernemek erejéről nem lehet pontos tudomást szerezni. A hadosztály mellett van még egy lovashadosztály is két dandárral s ezek mindegyike két ezreddel. A két dandár törzse Belgrádban (I. dandár) és Nisben (II. dandár) fekszik. E lovashadosztály hadi létszáma 80 tiszt és 3200 ember. A tábori lövegek mellett még 6 haubic-üteg és 6 hegyi üteg áll rendelkezésre két zászlóalj gyalogtüzérral.

A mozgósítás állítólag gyorsan történhetik s azt mondják, hogy Szerbia a mozgósítás elrendelése után tíz napra 125.000 ember gyalogságot, 5200 ember lovasságot s 330 löveget vehet a határra. A tiszteknek mintegy kétharmada a hadapródiskolákból, egyharmada pedig a legénységből kerül ki, ez utóbbiak azonban nem nyerhetnek magasabb tiszti rangot.

A szerb haditerv természetesen csak az lehet, hogy Boszniába törjenek be, az ottani lakosságot föllázzítsák s a montenegróiakkal megerősödve, az osztrák-magyar haderőt onnan kiszorítsák. E terv azonban teljesen kilátás nélkül való, még akkor is, ha az osztrák-magyar haderő visszavonul. Szerbia barátai is tudják ezt nagyon jól, hiszen a román külügyminiszter is azt mondta, hogy a szerbeknek Bosznia annexiója után nem marad más hátra, mint hősiiesen meghalni vagy tönkre menni, mint az egereknek az egérfogóban.

Montenegró területe 9080 négyszög kilométer, lakossága 250.000, hadserege háboru esetén 36.000 ember gyalogos és 1200 tüzér. Ebből 25.000 ember az I., a többi a II. (tartalék) osztályba tartozik.

Mivel a hadkötelezettség a 18. évtől a 60. évig terjed, a tartalék a határon kívül való háboruban nem igen használható. A hadsereg háboru esetén 11 gyalogdandárt alkot (a 3000 ember), továbbá egy tüzérdandárt, összesen 58 zászlóalj (a 600 ember) gyalogságot és 12 üteget.

Az országnak 100.000 lőfegyvere van (30.000 Berdán-puska, 30.000 Hayan-Moszkovszka-puska, a cár ajándékai, továbbá 20.000 osztrák gyártmányu Werndl s 20.000 különféle rendszerű puska), továbbá 48 hegyi, 36 tábori, 44 várágyuja és 20 golyószórója. Hadiszerekkel bőven el vannak látva. Montenegrónak lovassága nincs, ami az ország geológiai alakulatából könnyen érthető.

Béke idején mind e haderőből nincs meg semmi két tanzászlóalj kivül (az egyik Cetinijében, a másik Podgoricában), melyek 400

embert négy hónapon keresztül s két másik tanzászlóalj kivül, melyek 100—100 embert hat hónapig képeznek ki.

Cetinijében van egy gyalogsági katonaiskola két évi tanfolyammal, melynek altiszt hallgatói a tanfolyam végeztével tiszteknek neveztetnek ki. Vasár- és ünnepnapokon a hadkötelesek apróbb gyakorlatokra jönnek össze, melynek azonban nincs szigoruan katonai jellege.

A sajtótörvény reformja. Budapesti tudósítónk jelenti, hogy a sajtótörvény revíziója immár kész s ezzel Günther Antal igazságügy-miniszter már legközelebb a képviselő ház elé lép. A javaslat Csizmadia Endre munkája, de a miniszter egészen magáévá tette. Főbb rendelkezései ezek!

a sajtótermékek előzetes lefoglalása egészen megszűnik. Ehelyett gyorsítják az eljárást, úgy, hogy például a bizonyítékok beszerzésére nyolcnapos határidőt tűznek ki;

életbetéptetik a fokozatos felelősség elvét, úgy hogy a szerkesztő után a kiadótulajdonos s végső esetben a nyomdaigazgató tartoznak a felelősséget viselni;

a kauciót eltörlik;

a javaslat súlyos intézkedéseket tartalmaz a szedősztrájk ellen is s egyáltalán kemény szabadságvesztés büntetéseket mindazok ellen akik valamely sajtótermék megjelenését erőszakos uton olyan módon akadályozzák, hogy az a kitűzött időben nem történhetik meg.

Nagyjában ezek a javaslat fontos újításai. Egyik másik ellen e sajtóban is, a parlamentben is lesz élénk eljenzés. A függetlenségi pártban például, ami jellemző, a kaució eltörlését tartják megengedhetetlennek.

UJDONSÁGOK.

Lapunk legközelebbi száma Mária ünnepe miatt szerdán délután a rendes időben jelenik meg.

— **A király unokája Voloszkában.** Herceg Windischgrätz Ottó ulánus kapitány nejével Erzsébet főhercegnővel és négy gyermekükkel december 4-én Voloscába érkeztek, ahol a „Villa Iréna“-ban szálltak meg.

— **Kitüntetések.** Az osztrák császár hatvan éves uralkodásának jubileuma alkalmából dr. Glax Gyula főorvosnak, az abbáziai fürdőbizottság elnökének a 3. oszt. vaskorona rendet adományozta, míg dr. Cohn Gyula abbáziai és dr. Eder Ármán lovranai orvosok a császári tanácsosi címet kapták.

— **Házasság.** Hartman Kornélia kisaszszonyt, Hartman József, az „Adria“ magyar kir. tengerhajózási részvénytársaság igazgatójának leányát hoinap, december 8-án déli 12 órakor vezetni oltárhoz a helybeli izraelita templomban Deutsch Samu szombathelyi nagykereskedő.

— **Az osztrák Lloyd gyásza.** Tegnap reggel hosszas betegség után meghalt Triesztben Becher Ernő lovag a trieszti tengerészeti hatóság volt elnöke és a legutolsó hét évben az Osztrák-Lloyd igazgatóságának elnöke. Az Osztrák-Lloyd a halálesetről külön gyászjelentést adott ki.

— **Kivándorlás.** A Cunard hajóstársaság Slavonia gőzöse tegnap 1828 kivándorlóval és 1000 tonna vegyes áruval kikötőnkől Newyorkba indult.

— **Ippenburi báró Bussche Alfonz temetése.** Tegnap délután 3 órakor ment végbe a közönség óriási részvétele mellett a postapalota épületéből az elhunyt Bussche báró fiúmei posta- és távirtdafőnök temetése. Az impozáns temetésen, amelyhez hasonló évek óta nem láttak Fiumében, megjelentek:

A kereskedelmi minisztérium képviselői: Nádor Vince és Bene Róbert miniszteri tanácsosok és főigazgatók;

a budapesti postaigazgatóság részéről: Demény Károly miniszteri tanácsos, főigazgató, dr. Alfay Zoltán postatanácsos és dr. Dusemasin Albert postatitkár;

a zágrábi igazgatóság részéről: Hadzsy Pál postaigazgató;

a károlyvárosi postahivatal képviselői: Poglayen Zsigmond főfelügyelő.

Képviselve voltak ezeken kívül az ország összes postaigazgatósági kerületei.

Megjelentek továbbá az összes fiúmei állami, városi és magánhivatalok küldöttségei, a kormányzóóság tisztviselőikora Wickenburg kormányzóhelyettesével az élen teljes számban, a 79. gyalogezred és a haditegerészet Fiumében állomásozó, valamint a helybeli honvédszázad tisztikara, a városi representanza küldöttsége Vio Ferenc dr. podesztával az élen, a fiúmei és susáki postahivatal tisztviselői s altisztjei teljes számban s végül megszámlálhatatlan közönség.

Szterényi József államtitkár és Nákó Sándor gróf kormányzó táviratilag fejezték ki részvétüket. Rengeteg sok távirat érkezett ezenkívül Magyarországra, Ausztria és a világ minden részéből.

A beszédet Martinec apát végezte nagy segédlettel. A halottas kocsit és a két koszorut vivő kocsikat közel háromszáz szebbnél szebb koszoru borította. A koszoruk között feltűnt a fiúmei postatisztviselők gyönyörű koszoruja, valamint a helybeli postaszolgák és altisztjei kiválóan szép koszoruja.

A temetőbe kiérve a nyitott sírnál Stolzenberg Lajos posta- és távirtda főosztályos mondott megható, szép beszédet, mely után a korszót lebocsátották a sírba.

A küldöttségek tagjai csak ma este utaznak el. Ma délelőtt 9 órakor résztvettek a domter. plomban tartott requiemben, mely alkalommal zsfölfalásig megtelt a templom a Bussche család gyászában osztozkodó nagy közönséggel.

— **A vasutasok új egyenruhája.** Híre jár, hogy a vasuti hivatalnokok január 1-től kezdve új egyenruhát kapnak. Az uniformis az osztrák vasutasok egyenruhájának a másolata. Fekete császárkabát aranypaszomántal kivarva, szürke nadrág fekete lampasszal. A különböző rangok jelzése a vállon és az arany vállrózsán fog kifejezésre jutni. Különböző funkciókat végző hivatalnokok, mérnökök, fogalmazók, más megkülönböztetést kapnak. A régi egyenruha tovább is érvényben marad és a szolgálatban használni fogják. Az új egyenruhát, melyhez ugyancsak az osztrák mintára kard (Degen) is járul, csak diszruhának engedélyezték.

— **Az ingyenes népoktatás életbeléptetése.** December 5-én megjelent az 1908-ik évi Országos Törvénytar (Corpus Juris) 15. száma a következő tartalommal:

XLVI. t.-cikk. Az elemi népiskolai oktatás ingyenességéről.

Mint értesülünk a vallás- és közoktatásügyi miniszter a törvényben nyert felhatalmazás alapján a nagyfontosságú törvény életbeléptetését az állami elemi iskolákra nézve 1909. szeptember elsejére, a községi és felekezeti iskolákra nézve pedig 1910. szeptember elsejére tűzte ki.

— **Elfogott bélyegtolvaj.** Kocsis Sándor 35 éves munkanélküli egyén tegnap előtt este a Via Molón levő Trbojevich-féle papirkereskedésbe ment levélpapírost venni. Mig ott kiszolgálták, fölnyitotta a bélyegtartó könyvet s onnan 10 darab 40 koronás bélyegvet vett ki. Kis idő múlva mikor Kocsis már eltávozott, az üzlet tulajdonosának neje észrevette a bélyeg hiányát. Tüstént a rendőrségre sietett s följelentette őt. A rendőrségnek sikerült aztán éjjel 2 óra tájban a tolvajt a Newyork kávéházban elfogni.

— **Katonai szállítók Fiumén át.** A magyar-horvát hajóstársaság „Dániel Ernő” hajója tegnap délután 5 órakor 561 főnyi, a „Mária Valéria” osztrák gőzös pedig ma haj-

nali 3 órakor 1450 főnyi katonával és 16 lóval Gravosába indult.

— **Tűz egy Lloyd hajón.** Portsaid távirat szerint a Lloyd-hajóstársaság „Silesia” nevű gőzösen, amely pénteken reggel érkezett oda Fiuméből, tűz ütött ki. A legénységnek sikerült a hajó szivattyúival a tüzet elfojtani. A hajó Port Saidból India, China és Japán kikötőibe indul.

— **Elfogott csaló.** Nyisztor László mihályi-i illetőségű kivándorló tegnap megjelent a rendőrségnek és előadta, hogy egy Hancsicsák Mihály nevű ember 70 darab juhot, amelyeket az ő sógora Lázár György bizott Hancsicsák őrizetére, a sógor megkérdezése nélkül eladott egy mézárónak s a pénzzel valószínűleg Amerikába akar szökni. A rendőrség erre kiküldte egy emberét, aki a személyleírás után meg is találta Hancsicsákot, akit még tegnap átadtak az ügyészségnek.

— **Tengerből kimentett matróz.** Marassich Károly fiúmei illetőségű matróz tegnap éjjel Pólában az Erzsébet mólóról, valószínűleg ittas állapotban a tengerbe zuhant. Szerencséjére a Lloyd társaság két óre és egy vámőr észrevették a vízben vergődő embert, aki már fuldokolni kezdett, s ideje korán kimentették. Amíg magához nem tért, addig a „Bellona” gőzösen ápolták.

— **A Kulpa szabályozása.** A földművelésügyi miniszter a Kulpa folyó szabályozására vonatkozó tervek elkészítése céljából Budapest székhellyel 1909. május 1-étől Kulpa folyó szabályozási kirendeltséget szervezett.

— **Munka nélkül.** A rendőrség emberei bekísérték Virkusich Győző 51 éves jablanaci illetőségű egyét, koldulás miatt, Hubert János 20 éves stájerországi és Müller József 18 éves szegedi illetőségű egyéneket pedig szért, mert munka nélkül csavarogtak a városban.

— **A postahivatal hirdménye.** A helybeli posta és távirtda közölte, hogy a karácsony és újév előtti két vasárnapokon, vagyis december 20-án és 27-én a posta és távirtda hivatalok a közönség rendelkezésére egész napon át nyitva lesznek.

— **A kikötőből.** December 6-án. Érkezett: „Fullvel” angol gőzös Calcuttaból 10.060 bál jutával. „Mária Terézia” osztrák gőzös Triesztből üresen; „Styria” osztrák gőzös Triesztből üresen, „Nagy Lajos” magyar gőzös Glasgowból üresen, „Duna” magyar gőzös Santosból üresen, „Kolozsvár” magyar gőzös Londonból üresen, „Beatrice” osztrák gőzös Triesztből üresen.

— **Az Adria hajóforgalma.** Az Adria m. kir. tengerhajós társaság gőzöseitnek járásáról a következő jelentéseket vesszük:

Az „Adria” Nápolyban rakodik Marseillerésére; „Andrássy” Palermóban rakodik hazafelé (A. vonalon). „Arad” november 28. óta Newportban rakodik Velence részére. „Arpad” Genuában rakodik hazafelé (B. vonalon). „Balaton” Santosban rakodik Trieszt és Fiume részére. „Báró Fejérváry” dec. 1-én indult Fiuméből Messina, Gibraltdr, Rotterdam és Antwerpenbe, „Baross” november 29. indult Lisszabonból Grimsbibe, „Báthory” dec. 2. óta Nord Shieldsban rakodik Velence részére. „B. Kemény” november 30. indult. Triesztből Livorno, Genua és Braziliába. „Buda II.” november 22. óta kirak Triesztben. „Carola” Málta és Siracusa között napijáratait végzi; a „Deák” dec. 3. óta Fiumében rakodik London részére. „Duna” november 29. óta kirak Bordeauxba. „Jókai” dec. 3. elhaladt Kap Sparte mellett Malta, Velence, Trieszt és Fiume részére. „Kálmán király” elindult. Velencéből Palermóba. „Kassa” ma Triesztből Fiuméba indult. „Kolozsvár” november 28. óta kirak Velencében, „Lederer Sándor” Genuában rakodik Marseille és Spanyolország számára (A. vonal). „Matlekovics” dec. 3. indult Valenciából Trieszt és Fiume részére. „Mátyás király” Bariban rakodik Trieszt és Fiume részére (A. vonalon). „Nagy Lajos” dec. 1. óta kirak Triesztben. „Rákóczi” dec. 3. indult Valenciából hazafelé (A. vonal). „Stefánia” dec. 2. el indult Glasgowból Malta, Velence és Fiuméba. „Szápáry” Triesztben rakodik Marseille felé (B. vonal). „Széchenyi” ma Velencébe érkezett. „Szeged” nov. 22. elindult Cardiffból Velence és Fiuméba. „Széll Kálmán” dec. 3. elhalad Gibraltdr mellett Kardiffba. Szent László” Cataniaiban rakodik hazafelé. „Tibor” dec. 2. óta kirak Szebenicóban Valencia Lissabon, Leixoes és Glasgow részére. „Tisza” ma Triesztből indult az északafrikai vonal részére. „Zichy” dec. 3. indult Palermó és Londonba. „Zrinyi” Cataniaiban rakodik Marseille és Spanyolország számára (A. vonalon.)

— **A velencei magyar ház.** A velencei Giardinóban javában folyik a magyar műcsarnok építése. A csarnokot, mely végleges otthona lesz a magyar művészetnek, a közoktatásügyi kormány költségén Maróti Géza szobrász tervei szerint építik. Az új épület már a homlokzat párkányzatáig készen van. Újévkor hozzáfognak a belső díszítéséhez és berendezéséhez, úgy hogy április 22. én, amikor a velen-

cei nemzetközi tárlat megnyílik, az új művész-hajlékot átadják rendeltetésének.

— **Osztráknak nézett angol.** Rómából írják nekünk: Novarában halálos sebekkel szállítottak be a kórházba a minap este egy szerencsétlen angol munkást, akit olasz társai osztráknak néztek és véresre vertek. Az angol munkás aznap érkezett novaeába, ahol egy gépgyárban alkalmazták. Midőn este egyik társával a munkából hazatért, idegenszerű kiejtése miatt idegenkedni kezdtek vele, mert osztráknak hitték. Az angol nem tűrte szótlanul a sértetést, amire az olaszok neki estek s addig ütlegelték, míg a szerencsétlen eszméletlenül össze nem esett. A rendőrség a kórházba szállította ahol most a halálalá vivődik.

— **Olasz bank Egyiptomban.** Jelentek annak idején, hogy a szaloniki bank megszüntette kairói és alexandriai fióktelepét és üzletkörét a Banca di Romának utalta át. Mint most római tudósítónk hírül adja, a Banca di Roma kairói fiókja december 1-én megnyílt.

— **A hajók egészségügyi ellenőrzése.** A fiúmei rév hivatal a következő rendeletei bocsátotta ki:

Mint hogy a kikötőbe érkező hajók egészségügyi ellenőrzése nagyon meg van nehezítve, ha az utasok kiszállása közben egyidejűleg a parton várakozó közönség is a hajóra tödül, mindaddig míg az utasok kiszállása befejezést nem nyert, a felszállást mindenki számára ezennel megtiltom.

Ezen tilalom alól kivételt képeznek az uti podgyász elszállítása céljából várakozó városi hordárok, ha ebbeli minőségükben a részükre megállapított egyenruha viselése által felismerhetők.

Ezen tilalom megszegése a volt földművelés, ipar és kereskedelmi miniszter 1884 évi március hó 24-én 13471 sz. a kiadott rérendőrségi szabályzat elbírálása alá esik.

— **A tengerjogi nemzetközi értekezlet.** Londonban tegnap nyílt meg a tengerjogi nemzetközi értekezlet. A megnyitáskor Grey államtitkár beszédet mondott, amelyben a konferencia főadatait foglalta össze. A tanácskozási tárgya, hogy a döntőbírósi egyezmények sikerét, amint azt az egyezményt határozottan keresztülvinnék, sok nehézséget mérlőznénk, amelyek eddig komolyan okot szolgáltattak a nemzetek között támadt differenciákhoz. Ezen a konferencián nagy nemzeteket és nagy nagy érdekeket képviselnek a delegátusok személyei, valamint nagy tudást és gazdag tapasztalatokat. Ha sikerül a delegátusok között, akik itt összegyűltek, megegyezést létrehozni, ez nagyjában hozzá fog járulni ahhoz, hogy a nemzeteket, amelyek itt képviselve vannak, egymáshoz közelebb hozzuk. Bizalomteljesen reméljük, folytatta beszédét, hogy ők fogják alkotni azt a szilárd alapot, amelyen a nemzetközi békebírótságot fogják fölépíteni.

Renault, Franciaország első képviselője mondott köszönetet az államtitkár üdvözlő beszédéért és azt javasolja hogy Desailt lordot válasszák meg a konferencia elnökévé.

A Reuter-ügynökség mértékadó külföldi körökben arról értesül, hogy a tengerjogi konferencia delegátusai között emlékiratot osztottak ki, amelyek tartalmazzák a konferencián képviselt összes hatalmak nézeteit, s ez által a delegátusok, akik ily módon nyerne tudomást a többi államok álláspontjáról, igen sok időt takarítanak meg. A különböző emlékiratot összehasonlítva, a tárgyalások alapját meg lehetett állapítani. Természetesen az ezekben az emlékiratokban foglalt nézetek sokszor és nagy mértékben eltérnek egymástól. Eddig úgy látszik, mintha legalább egyes pontokra nézve az egyetértés létrejövetele alig lesz lehetséges. A hadi dugáru kérdésében a jelek arra mutatnak, hogy a megegyezés elérhető lesz.

— **Uj osztály a tengerentuli személyforgalomban.** A „Hamburg—Amerika” vonal egy év előtt a New-Yorkba közlekedő nagy hajóin új osztályt létesített, amely a kajüt és a középfödélzet között van elhelyezve és egyszerűbb polgári utasok, valamint egyes, eddig a középfödélzetre utalt utascsoportok igényeinek felel meg. Ilyen utasok például a kézművesek, kisebb mezőgazdák, parasztok és képzett munkások. Noha a III. osztálynak a menetdíjai csak valamivel nagyobbak, mint a középfödélzet menetdíjai, mégis jelentősek azok az előnyök, melyeket az új berendezés az uta-

soknak nyújt. A középfedélzet tulsufolt lakásai helyébe az utasoknak egyszerű, de célszerűen berendezett hálószobákban kettősével, négyesével és hatosával való elhelyezése lépett. A konyha jó polgári, az étkezés tágas étteremben történik; dohányzóhelyiség, sétatfedélzet és könyvtár is áll rendelkezésre, ugyancsak hideg és melegfürdők, melyek díjtalanul használhatók. Ezeknél az előnyöknél fogva az új osztályt annyira használják, hogy a „Hapag“ legújabb hajójának III-ik osztálya teljesen le van foglalva. Minthogy a két legnagyobb hajózási társaságok másika, a „Norddeutscher Lloyd“ is III-ik osztályt rendezett be és még egy, a forgalomnak nemsokára átadandó új hajón is ezt tette, már nem kétséges többé, hogy ez az osztály a német tengerentúli forgalomban tartós újítás lesz.

— **Uj olasz napilap Fiumében.** Mint értesülünk legközelebb Fiumében egy második olasz nyelvű autonómpárti napilap fog megjelenni.

— **Elgázolta a kocsi.** Cinisic Sándor pozsonyi illetőségű 39 éves napszámost tegnap reggel a Fiumarán egy arra haladó kocsi elütötte és jobbkezét kifecamította. A sebesültnek a mentők nyújtottak segítséget.

Távirat ◀▶ Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, dec. 5. A képviselőház mai ülésén Návay Lajos elnökölt.

Az igazságügyi tárca költségvetésének tárgyalását folytatják.

Nagy Dezső a polgári perrendtartás reformjának nagy jelentőségéről beszél s kijelenti hogy az át fogja változtatni egész jogrendszerünket. Köszönetet mond a miniszternek az ügyvédi nyugdíjintézmény megteremtéséért s a költségvetést elfogadja.

Pop-Csicsó István a nemzetiségek sérelmeit sorolja fel.

Giesswein Sándor az erkölcstelen tartalmu könyvek terjesztése ellen teendő intézkedéseket sürgeti.

Ezután az elnök a vitát bezárja.

Günther Antal válaszol a vita folyamán elmondott beszédekre s kijelenti, hogy a polgári perrendtartás reformjának munkálatai már annyira előre haladtak, hogy azt mihamarabb beterjesztheti. Rövidesen be fogja terjeszteni az új bírói szervezetet is. Reméli, hogy az új sajtótörvényt is még a tavasszal benyújthatja. Főelve a sajtószabadság fönntartása s a visszaélések megakadályozása. Erélyes intézkedést akar tenni a pornográfia ellen is. A költségvetésének elfogadását kéri.

Titkos szkupstinaülés a háborúról.

BELGRAD, dec. 7. A király ma fogadta Pasich volt külügyminisztert. Azután a szkupstina titkos ülést tartott, amelyen a háborúról tanácskoztak.

A szerb vezérkari főnök távozása.

BELGRAD, dec. 7. A szerb hadsereg vezérkari főnöke sürgős elbocsátását kerte. A szerb lapok ezt gyáva szökésnek minősítik.

A török parlament megnyitása.

KONSTANTINÁPOLY, dec. 7. Az új parlament december 14-én nyílik meg. A szultán személyesen fogja megnyitni az első török parlamentet.

Szlovén-olasz verekedés Triestben.

TRIESZT, dec. 7. Tegnap délután egy óra felé körülbelül kétszáz triestzi szlovén a „Narodni Dom“-ban gyűlést tartott. Gyűlés után a Piazza Casermán sorakoztak s a Carducci Giosuè utcán át a Corso felé vonultak, hol éppen a rendes vasárnapi közönség sétált. A Borsa-téren a szlovének egy csapat olasz fiatal emberrel találkozott, akiket megtámadtak. Az olaszok botütésekkel védekeztek. A szlovének azután visszamentek a „Narodni Dom“-ba. Onnan visszajövet körülbelül százan a Carducci utcán ismét egy csapat olasz fiatal emberrel ütköztek össze. Az olaszok eleinte botokkal és öklekkel védekeztek, de miután a szlovének túlerőben voltak, kénytelenek voltak

visszavonulni. A szlovének azután az „Ai portici di Chiozza“-féle kávéház elé mentek, összetörték a székeket s márványasztalokat és valóságos rombolást vittek véghez. Több sebesülés és letartóztatás történt.

Boszniába ismét felveszik a forgalmat.

BUDAPEST, dec. 7. Az államvasutak igazgatósága közzé teszi, hogy a Boszniába és Hercegovinába szótó teheráru küldeményeket december 9-étől fogva ismét korlátlan mennyiségben veszik fel az állomásokon.

A szociáldemokrata párt gyűlése.

BUDAPEST, dec. 7. A magyarországi szociáldemokrata párt vasárnap délután az újvárosi háza nagytermében országos kongresszust tartott, amelyen az osztrák szociáldemokraták képviselőjében Ellenbogen reichsrati képviselő jelent meg.

A kongresszuson több határozati javaslatot fogadtak el, amelyekben kijelentik, hogy a belügyminiszter új választói törvénytervezetének életbeléptetésére tömegsztrájkjal fognak fellépni.

Tiltakoznak az annexió és a háboru előkészítése ellen. Egy harmadik határozati javaslatot is beakartak nyújtani a kereskedelmi miniszternek ama rendelete ellen, melyben megtiltotta a vasuti munkásoknak a szociálista szervezetekbe való belépést, de a jelenlevő rendőrtiszt nem engedte meg hogy erről határozatot hozzanak.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Mindazoknak kik az elhunyt

Schellenberg Gyula

hentes mester

családjának fájalmát koszoru-küldés, részvénytülatkozatok vagy a temetésen való részvétel által enyhíteni szivesek voltak, ezuton mond köszönetet

a gyászoló család.

A lélegzés

sokkal könnyebb már az első néhány adag SCOTT-féle Emulsio után is és ez a megkönnyebbülés napról-napra növekedik.

Ezren meg ezren tapasztalták ezt az utolsó 32 éven keresztül. Ép ily szembeötölő a javulás az általános egészséget illetőleg.

AZ Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Étvágy és álm

visszatér, s az emésztés javul. Próbálja meg és meg fog erről győződni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógyszertárban.

Két szépen butorozott szoba

külön bejárattal január elsejére kiadó. Cim a kiadóban.

Használt és új zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Fontos újítás!!

Számos család régi óhaja teljesül és a nagyérdemű fogyasztó közönség kényelmét szolgálja

Carlo Frisch

szállító cég
(Via Alessandrina, Jelcich ház)

új vállalata, mely a világhírű

Kőbányai Polgári Sertőző r. t.

palacksőreit mindenkinek lakásába költségmentesen szállítja.

Árusítja:

a világos márciusi sört,
a kőbányai barátsort és a sertőződének különleges, a leghíresebb orvos tanároktól ajánlott gyártmányát a

„Szent István“ védjegyű Dupla maláta sört.

Rendelések, 12 palackot meghaladó mennyiségben, a nap bármely szakában, gyorsan és gondosan teljesíttetnek.

Díjmentes házhoz szállítás!

Kicsinybeni eladás a Via Alessandrina-i raktárhelyiségben.

Naponta frissen töltött palacksörök.

Fontos újítás!

Uj magyar hentes-üzlet!

Tisztelettel van szerencsém a t. fogyasztó közönség tudására hozni, hogy Vicolo della Germania I. sz. alatt, a kászárnya átellenében

hentesáru-üzletet

nyitottam, hol az összes e szaknába vágó cikkeket naponta frissen, a legkitünőbb minőségben és legolcsóbb árban árusítom.

Cikkeimnek feltétlen tisztaságáról, valamint a legjobb kiszolgálásról előre is biztosítva a n. é. közönséget, kérem nagyrabecsült pártfogását.

Mély tisztelettel
Szathmáry György
hentes m.

Mellékfoglalkozást keres

az esti órákra bankhivatalnok. Cim a kiadóhivatalban.

„DE LA VILLE“
SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

Naponta a hírneves

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányprimás zenekarának hátrócsénye.

Az átutazó és a helybeli magyarság legnagyobb és legkedveltebb találkozó helye.

TULAJDONOS:

szentgyörgyi ferenc.

